

Kouvolan työvoimapolitiittinen suunnitelma

2010 - 2012

SISÄLTÖ:

ESIPUHE	2
1. TYÖLLISYYDEN HOIDON KOUVOLAN MALLI	3
1.1 Taustaa	3
Kouvolan elinkeinostrategia	4
Työ- ja elinkeinohallinnon työllisyys- ja yrittäjyysstrategia	4
Kouvolan työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaat	5
1.2 Kouvolan mallin rakenne ja tavoitteet	6
2. UUSIEN TYÖPAIKKOJEN LUOMISEN TUKEMINEN	8
3. OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUDEN VARMISTAMINEN	9
4. NUORTEN TYÖLLISTYMISEN EDISTÄMINEN	10
5. RAKENTEELLISEN TYÖTTÖMYYDEN VÄHENTÄMINEN JA ENNALTAEHKÄISY	12

LIITE: Välittömät toimenpiteet 2010

31.5.2010

Kouvola kaupunkiyhteisönä on tällä hetkellä monelta taholta tulevien muutospaineiden kohteena. Metsäteollisuuden rakennemuutoksen käynnistymisvaihe iski seutuun ensimmäisten joukossa. Tämän jatkona myös muihin toimialoihin kohdistuvat globalisaation paineet ovat voimistuneet. Edellä mainitut tekijät yhdistettynä väestörakenteen heikentymiseen ovat vakava uhka elinvoimaisuudelle. Kouvolan seudun kuuden kunnan yhdistyminen vuoden 2009 alussa luo omat muutospaineensa, mutta on toisaalta yksi ratkaisu elinvoiman säilyttämisessä. Kehittämistoiminta näissä olosuhteissa edellyttää eri tahojen laajaa yhteistyötä ja erilaisten voimavarojen yhdistämistä käytännön toimenpiteiden tueksi.

Kouvolan työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) ja Kouvolan kaupunki päättivät syksyllä 2009 perustaa työryhmän laatimaan alueelle työvoimapolitiittisen suunnitelman. Työvoimapolitiittinen suunnitelma on valtuustokaudeksi kerrallaan laadittava työllisyyden edistämisen strateginen asiakirja, jossa määritellään yhteiset tavoitteet, linjaukset ja periaatteet alueelliselle työvoimapolitiikalle ja johon kirjataan keskeiset yhteistyömuodot.

Neuvottelut TE-toimiston ja Kouvolan välisestä työvoimapolitiittisesta yhteistyöstä ja yhteisen toimenpideohjelman laatimisesta käynnistettiin jo 2008, mutta talouden taantumana ja yleisen työllisyytilanteen heikkenemisen myötä nähtiin tarpeelliseksi laatia yhteinen pidemmän aikavälin suunnitelma.

Työvoimapolitiittisen suunnitelman perusteella laaditaan kalenterivuodeksi **toimenpideohjelma**, jossa määritellään konkreettiset määrälliset tavoitteet, esitetään määräraharahatarve työllistämisen- ja erityistoimenpiteisiin ja määritellään kunkin toimijan vastuualueet. Vuosisuunnitelma valmistuu syksyllä, jotta sitä voidaan käyttää talousarviota laadittaessa.

Työvoimapolitiittinen suunnitelma -ohjausryhmän jäsenet:

- johtaja Niina Holm, Kouvolan kaupunki, työvoiman palvelukeskus
- henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, konsernihallinto, Kouvolan kaupunki
- tilaajapäällikkö Niina Korpelainen, perusturva, Kouvolan kaupunki
- tilaajaohjaaja Sakari Laari, perusturva, Kouvolan kaupunki
- johtaja, työvoimapalvelut Tuija Luodelahti, Kouvolan TE-toimisto (pj)
- tilaajaohjaaja Eero Mattila, sivistyksen toimiala, Kouvolan kaupunki
- hallintojohtaja Jari Niemelä, konsernihallinto, Kouvolan kaupunki
- hankejohtaja Leo Pyöriä, elinkeinotoimi, Kouvolan kaupunki
- johtaja Eero Valkonen, Kouvolan TE-toimisto
- kehittämisasiantuntija Arja-Tuulikki Wilén, Kouvolan TE-toimisto (siht. 31.12.2009 saakka)
- apulaistoimistonjohtaja Katriina Laisi-Vilkki, Kouvolan TE-toimisto (siht. 1.1.2010 alkaen)

Työvoimapolitiittinen suunnitelma -työryhmän jäsenet:

- palvelupäällikkö Hannu Hiekkala, perusturva, Kouvolan kaupunki
- johtaja, ammatillisen kehittymisen palvelut Susanna Hurmalainen, Kouvolan TE-toimisto
- johtaja, työnhakijapalvelut Merja Jaatinen, Kouvolan TE-toimisto
- kehittämisasiantuntija Harri Kivelä, elinkeinotoimi, Kouvolan kaupunki
- henkilöstösuunnittelupäällikkö Seppo Laaksonen, konsernihallinto, Kouvolan kaupunki
- johtaja, työvoimapalvelut Tuija Luodelahti, Kouvolan TE-toimisto
- palvelujohtaja Timo Tiainen, sivistyksen toimiala, Kouvolan kaupunki
- työvoimaohjaaja Timo Valtonen, Kouvolan TE-toimisto
- kehittämisasiantuntija Arja-Tuulikki Wilén, Kouvolan TE-toimisto (siht. 31.12.2009 saakka)
- apulaistoimistonjohtaja Katriina Laisi-Vilkki, Kouvolan TE-toimisto (siht. 1.1.2010 alkaen)

1. Työllisyyden hoidon Kouvolan malli

1.1 Taustaa

Työvoimapolitiisella suunnitelmalla on yhtymäkohtia kaupungin elinkeinostrategiaan, ammatillisen koulutuksen ennakointihankkeeseen, maahanmuutto-ohjelmaan 2009–2016, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan 2010 - 2012 sekä työ- ja elinkeinohallinnon työllisyys- ja yrittäjyysstrategiaan.

Kouvolan TE-toimiston ja Kouvolan kaupungin ensimmäinen yhteinen työvoimapolitiinen suunnitelma on laadittu tilanteessa, jossa taantumien vaikutukset näkyvät jo selvästi. Vuodenvaihteen työllisyystilannetta Kouvolaassa (ml. litti) kuvaa seuraava TE-toimiston yhteenveto:

TILANNEKATSAUS	31.12.2009	31.12.2008	muutos
Avoimet työpaikat	104	165	-61
Kaikki työnhakijat	10749	9210	1539
Kaikki työttömät työnhakijat	5913	4795	1118
Työttömistä lomautettuja	869	387	482
Työttömät alle 25-vuotiaat	790	514	276
... joista alle 20-vuotiaat	217	133	84
Yli vuoden (yhtäajaks.) työttömänä olleet	1054	1055	-1
Ulkomaalaiset työnhakijat	629	496	133
Työssä olevat työnhakijat (pl. sijoitetut)	1486	1454	32
Toimenpitein sijoitetut (mm. palkkatuki)	868	892	-24
Työvoimakoulutuksessa olevat	590	484	106
Työttömyysaste (ml. lomautetut) %	13,2	10,6	2,6
Työvoima (Kouvolan seutu)	44725	45111	-386

Lähde: TEM, työvälistilastot

Nuorten (alle 25-vuotiaat) työttömien määrä on lisääntynyt nopeasti ja jyrkemmin kuin kokonaistyöttömyys. Työmarkkinoille tulevien vastavalmistuneiden nuorten työllistyminen on myös vaikeutunut. Työpaikkoja on avautunut aiempaa vähemmän, kun monilla aloilla tuotantoa on vähennetty ja työvoimaa sopeutetaan sen mukaan. Vaikka eläkkeelle poistuvien määrä tulee suurten ikäluokkien myötä edelleen kasvamaan, työpaikkoja ei avaudu vastaavasti, koska kaikkea poistumaa ei korvata uusien työntekijöitä palkkaamalla. Ulkomaalaisten työnhakijoiden määrä on lisääntynyt ja työllistyminen on entisestään vaikeutunut.

Taantumien jatkuessa uhkana on pitkäaikaistyöttömyyden kääntymisen kasvuun ja varhaiseläkeratkaisujen lisääntyminen. Toisaalta taantumasta huolimatta monilla toimialoilla on uusia avoimia työpaikkoja, joiden nopea täyttäminen on tärkeää.

Heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla ovat erityisesti vajaakuntoiset ja pitkäaikaistyöttömät sekä monet maahanmuuttajat. TE-toimisto voi yhteistyössä kaupungin ja muiden verkostotoimijoiden kanssa tukea heidän työllistymistään mm. varmistamalla työvoimapolitiisten toimenpiteiden riittävyyden ja tarjoamalla palveluja vaikuttavuuden perusteella niille asiakkaille, joilla on realistiset mahdollisuudet sijoittua työmarkkinoille. Työvoiman palvelukeskuksen rooli on tässä tehtävässä erittäin merkittävä. Yhtenä tavoitteena on kehittää toimintaa niin, että entistä useampi asiakas palvelun päättyessä työllistyy avoimille työmarkkinoille. Yhteistyössä kunnan

kanssa etsitään lisää kuntouttavan työtoiminnan paikkoja erityisesti vaikeasti työllistyville miehille samalla pitäen huolta kuntouttavan työtoiminnan laadusta.

Työttömyyden päättymisen todennäköisyys vähenee työttömyyden keston pidentyessä siitä syystä, että työllistyvyys vähenee, mitä kauemmin ihmiset ovat poissa työmarkkinoilta. Laskusuhdanteesta johtuva työttömyyden keston pidentyminen saattaa muuttua pysyväksi eli **suhdanneluonteisesta ongelmasta voi tulla rakenteellinen ongelma**. Tällaiseen tilanteeseen voidaan reagoida esimerkiksi kohdentamalla varoja aktiiviseen työvoimapolitiikkaan sellaisten henkilöiden auttamiseksi, joilla on suurin riski ajautua pitkäkestoiseen työttömyyteen tai työmarkkinoiden ulkopuolelle. Heille järjestettäviin aktiivitoimenpiteisiin panostamalla voidaan suurimmille riskeille alttiita henkilöitä auttaa hankkimaan työmarkkinoilla tarvittavia avaintaitoja.

Kouvolan elinkeinostrategia

Kouvolan elinkeinostrategia on laadittu vuosille 2010–2013 ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2009. Sen tarkoituksena on toimia kaikkien Kouvolan alueella toimivien tahojen yhteisenä elinkeinojen ja työllisyyden kehittämisen tahonilmaisuna ja strategisena kehysuunnitelmana.

Strategiaan kuuluvan elinkeinovision mukaan:

Kouvola on innovatiivinen, monipuolinen ja ympäristöystävällinen elinkeinoelämän keskus, joka hyödyntää tehokkaasti strategisen asemansa sille luontaisesti kilpailukykyisillä toimialoilla.

Strategian keskeisen osuuden muodostavat kehittämisen painopisteinä olevia toimialoja ja toimialayhdistelmiä koskevat valinnat. Painopistealueet ovat:

- energia- ja ympäristö
- metsä logistiikka
- matkailu ja vapaa-aika
- tieto- ja viestintäliiketoiminnat.

Strategisten panostusten kohteeksi valittujen klustereiden lisäksi varmistetaan nykyisten toimialojen elinkelpoisuus ja innovaatioiden kypsyttely toimiala- ja teemalähtöisiä projekteja ja foorumeita toteuttamalla.

Kehittämisperustan olennaisen osan muodostavat kaikkia toimialoja palvelevat kehittämis- ja neuvontapalvelut, joiden prosesseja kehitetään yhteistyössä kaikkien alueen palvelutuottajien kesken.

Em. painopistealueiden työllistämisedellytykset jo nykyisellään ovat merkittävät esim. logistiikan ja metsä/energia/ympäristösektoreiden osalta, mutta myös näiden sisäiset painopisteiden ja toimintamallien muutokset edellyttävä eri toimijoiden tiivistä yhteistyötä työvoima- ja koulutuskykyisyyksissä. Kouvolan kaupunki vaikuttaa omilla toimenpiteillään siihen, että elinkeinostrategian painotukset huomioidaan tutkimuksen ja kehittämisen suuntaamisessa sekä kaikilla tasoilla toteutettavassa koulutuksessa.

Elinkeinostrategiaa täsmennetään vuosittaisella elinkeino-ohjelmalla, jossa määritellään vuositaso- tavoitteet, resursointi ja toimenpiteet strategian toteuttamisessa yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa.

Työ- ja elinkeinohallinnon työllisyys- ja yrittäjyysstrategia

Yhteen sovitetulla työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla helpotetaan yritysten ja työntekijöiden selviytymistä taantuman yli ja autetaan sopeutumisessa taantuman jälkeiseen uuteen kilpailutilanteeseen. Uusien yritysten syntymistä edistämällä vaikutetaan myös yrityskannan kasvuun ja

välttämättömään uusiutumiseen. Työvoimapolitiikan keinoilla nopeutetaan työllistymistä ja rajoitetaan työttömyyden kasvua taantumassa.

Työllisyys- ja yrittäjyysstrategia vastaa ”kaksoishaasteeseen”, joka muodostuu toisaalta taantumien aiheuttamista ongelmista yrityksille ja työvoimalle ja toisaalta keskipitkän ja pitkän aikavälin kehityskulusta. Kiireellisesti toteutetaan toimenpiteitä, joilla helpotetaan yritysten selviytymistä taantumien yli, estetään tarpeettomia työpaikkamenetyksiä ja rajoitetaan työttömyyden kasvua. Pidemmällä aikavälillä haasteena on yritysten kilpailukyvyyn parantaminen globaalissa taloudessa ja osaavan työvoiman saatavuus väestön ikääntyessä.

Lyhyellä aikavälillä osaamista kehittämällä voidaan varautua kysynnän tulevaan kasvuun taantumien alkaessa helpottaa. Työntekijän näkökulmasta osaaminen tukee työssä pysymistä ja helpottaa siirtymistä uuteen työpaikkaan.

Strategian linjauksilla tuetaan seuraavien yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista:

- Työllisyyden ja tuottavuuden kasvu pitkällä aikavälillä.
- Työttömyyden kasvun torjunta taantumien ja heikon talouskasvun aikana.
- Elinkelpoisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen taantumien yli.
- Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen.
- Nopea työllistyminen, työmarkkinoiden kohtaanto-ongelman ratkaisu ja osaavan työvoiman saatavuus.

Kouvolan TE-toimiston visio on olla toiminta-alueensa johtava verkostovaikuttaja alueen yritysten työvoiman saannin varmistamisessa ja työnhakijoiden nopeassa työllistymisessä.

TE-toimiston nopeaa työllistymistä tukevia toimenpiteitä ovat mm.

- Aktiivista työnhakua tukevia palveluja ja koulutusta tarjotaan jo lomautus- tai irtisanomisajana. Muutosturvan toimintamallia kehitetään proaktiiviseksi.
- Yritys- ja työnantajälähtöisellä työnvälityksellä lisätään liikkuvuutta ja nopeutetaan avoimien työpaikkojen täyttöä. Kaikki avoimet työpaikat täytetään aktiivisesti ja tehokkaasti. Yhteistyötä yksityisten henkilöstöpalveluyritysten kanssa lisätään.
- Sähköisten palvelujen (verkko- ja puhelinpalvelut) käyttöä lisätään.
- Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluilla lisätään ammatillista liikkuvuutta ja parannetaan koulutuksen vaikuttavuutta.

Kouvolan työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaat

Julkisen työvoimapalvelun näkökulmasta asiakaskunnan muodostaa laajasti tarkasteltuna koko työikäinen väestö. Anonyymisti tai satunnaisesti verkkopalveluissa, puhelinpalveluissa tai itsenäisesti TE-toimiston tiloissa tietoa etsivä henkilö on julkisen työvoimapalvelun asiakas, vaikka hänen kanssaan työ- ja elinkeinotoimistolla ei ole olemassa aktiivista asiakkuutta.

Henkilöasiakkaiden kirjo on laaja: osa on suoraan työmarkkinoille suuntaavia (työpaikan vaihtajat, työstä työhön siirtyvät, opinnoista työhön hakeutuvat, työmarkkinoille palaavat), osa tarvitsee osaamisen kehittämiseen liittyviä palveluja edesauttamaan työmarkkinoille sijoittumista ja osan palvelupolku alkaa työmarkkinoille kuntouttavista palveluista.

Yrittäjyyttä suunnittelevien ja yrittäjäksi aikovien asiointi tapahtuu alkuvaiheessa henkilöasiakkaana, mutta heidän palvelutarpeensa ovat lähempänä yritysasiakkaan palvelutarpeita silloin, kun asiakas pohtii tai on jo päättänyt perustamaan yrityksen (esim. yritysideoita tai henkilökohdainten yrittäjäominaisuuksien arviointi). Henkilöasiakkaille yrittäjyys on yksi työllistymisen/uran vaihtoehto. Starttiraha on tärkein aloittavaa yrittäjää tukeva TE-toimiston tarjoama rahoituspalvelu.

Etuusasiakkaiden ryhmään kuuluvien asiakkaiden asiointi TE-toimistossa perustuu tietyn toimeentuloa turvaavan etuuden hakemiseen eikä asioinnin ensisijaisena tavoitteena ole työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Tähän asiakasryhmään kuuluvat esimerkiksi vuorottelukorvausta ja osa-aikalisää hakevat asiakkaat. Vuorotteluvapaakorvauksen ja osa-aikalisän osalta kyse on eräänlaisesta työmarkkinasiirtymästä, jossa henkilö siirtyy vapaaehtoisesti, määräaikaista, koko- tai osa-aikaisesti työmarkkinoiden ulkopuolelle.

TE-toimisto palvelee henkilöasiakkaiden lisäksi myös laajaa **yritys- ja työnantaja-asiakaskuntaa**. Olemassa olevat palvelut nähdään ja markkinoidaan myös yrityspalveluna. Yritys- ja työnantajälähtöinen työnvälitys on yhä räätälöidymppää, yritysten ja työnantajien tarpeisiin sovitettua palvelua, joka edellyttää tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa. **Työvoiman kehittämiseen** tähtäävät palvelut kuten työvoimakoulutus ja palkkatuki sekä muut yrityksissä toteutettavat työ- ja elinkeinohallinnon toimenpiteet varmistavat osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta työelämän muuttuviin tarpeisiin. **Muutosturva** on yrityspalvelua, jossa autetaan rakennemuutostilanteeseen joutunutta yritystä selviämään muutostilanteesta. Maksutonta julkista työnvälitystä täydentävät maksulliset henkilöstön rekrytointi- ja vuokrauspalvelut (HRV-palvelut).

Tuloksellinen toiminta perustuu toimialojen, yritysten, työpaikkojen ja työnhakijoiden hyvään tuntemukseen, kykyyn ennakoida muutostilanteita ja reagoida niihin. Tämä edellyttää TE-toimiston, alueen yritysten ja muiden elinkeinoelämän toimijoiden tiivistä yhteistyötä sekä kykyä tunnistaa elinkeinon ja työmarkkinoiden tarpeet ja muutostilanteet. Valtakunnallinen KOTTI-hanke (Yritysharava) tarjoaa erinomaisen työvälineen tähän työhön.

TE-toimiston on osattava tunnistaa entistä paremmin yritysasiakkaiden tarpeet. Asiakas ohjataan tarpeen mukaan alueen yrityspalveluverkoston muille toimijoille. Tavoitteena on, että yritykset saavat tarvitsemansa kokonaisratkaisut mahdollisimman nopeasti ja helposti.

1.2 Kouvolan mallin rakenne ja tavoitteet

Työllisyyden edistämisen tavoitteena on työttömien määrän alentaminen vuoden 2010 alun tilanteesta. Tarkemmat seurantamittarit ja määrärahatarpeet määritellään toimenpideohjelman laadinnan yhteydessä vuodesta 2011 alkaen. Vuoden 2010 välittömät toimenpiteet ovat suunnitelman tavoitteiden saavuttamista tukevia toimenpiteitä, jotka on jo käynnistetty tai käynnistetään kuluvan vuoden aikana (ks. liite).

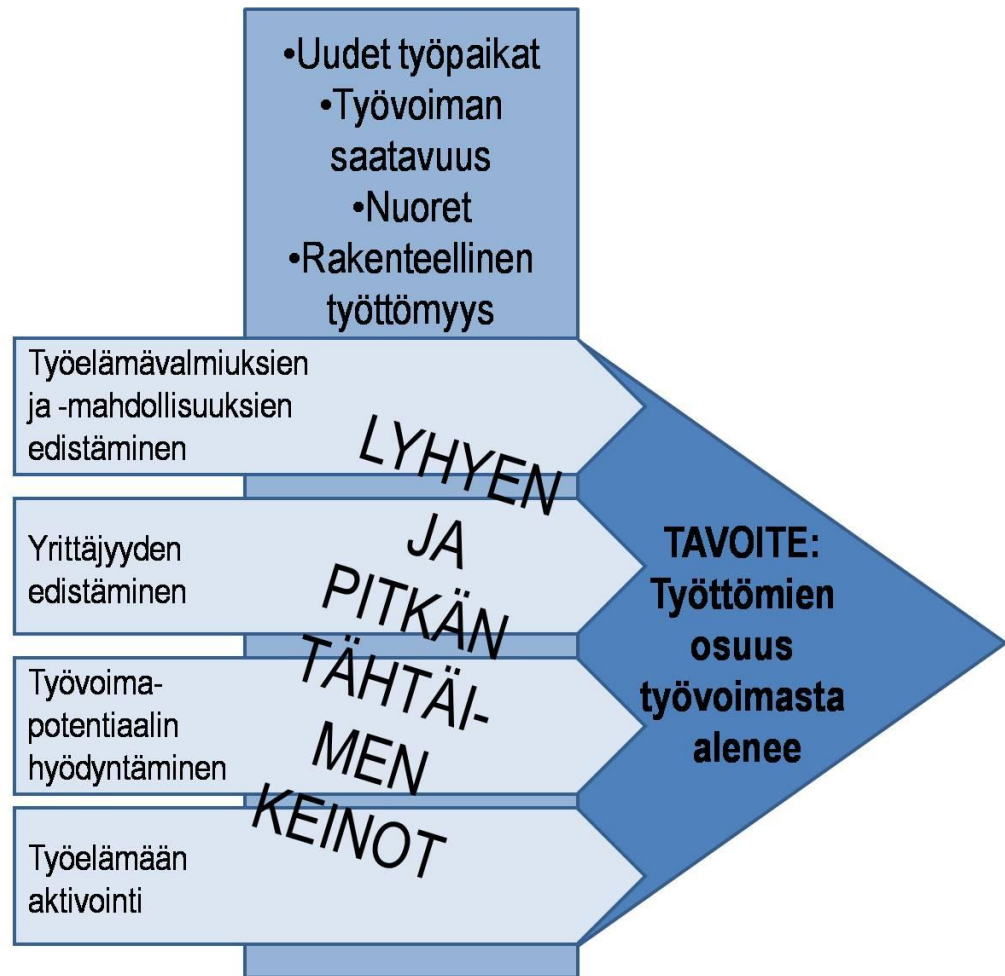
Työllistymisen edistämisen huomio kohdistetaan tässä suunnitelmassa erityisesti neljään osa-alueeseen, jotka ovat:

- Uusien työpaikkojen luomisen tukeminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen
- Nuorten työllistymisen edistäminen
- Rakenteellisen työttömyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisy.

Työllistymisen edistämisen toimenpiteitä ohjaavat seuraavat pääperiaatteet:

- Yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistäminen
- Olemassa olevan työvoimapotentialin (erityisesti maahanmuuttajien) hyödyntäminen
- Nuorten työelämävalmiuksien ja -mahdollisuuksien edistäminen
- Työelämään aktivoimisen monipuolinen edistäminen.

KOUVOLAN MALLI

Pitkän tähtäimen keinot ovat toimenpiteitä, joilla pyritään vaikuttamaan asenteisiin, parantamaan työllistymisedellytyksiä ja ennakoimaan työ- ja elinkeinoelämässä tapahtuvia muutoksia. Toimenpiteitä toteutetaan jo kuluvan suunnitelmakauden aikana, vaikka pitkäjänteisesti tehdyn työn tulokset näkyvät vasta tulevaisuudessa.

Lyhyen tähtäimen keinot ovat toimenpiteitä, joilla pyritään vaikuttamaan työttömien osuuden prosentuaalisen osuuden pienenemiseen työvoimasta kuluvan suunnitelmakauden aikana. Lyhyen tähtäimen keinoja ovat:

- Sektorikohtainen oman toiminnan tehostaminen
- Yli sektoreiden tapahtuva yhteistyö
- Uusien palvelutuotteiden ja prosessien luominen
- Uusien työllistymistä tukevien toimenpiteiden luominen
- Projektitoiminta ja kehittämisideoiden hankkeistaminen
- Työllistymisen esteiden vähentäminen ja poistaminen
- Palveluita tuottavan henkilöstön osaamisen kehittäminen
- Työllistymisen keinojen arviointi ja seuranta.

2. Uusien työpaikkojen luomisen tukeminen

Kaupunki panostaa uusien yrittäjien ja yritysten rekrytointiin suunnittelukaudella entistä vahvemmin ja näkyvämmiin toimiin. Tehostetun tukemisen avulla toivotaan uusia yrityksiä syntyvän erityisesti hyvinvointialalle, teknisiin palveluihin, ICT- ja viestintäaloille.

Elinkeinostrategian painopistealueiden (metsä/energia/ympäristö, logistiikka, tieto- ja viestintä-tekniologia, matkailu ja vapaa-aika) työvoimatarpeet ja työllistämisen mahdollisuudet selvitetään.

Pk-yrityssektorin kehittämislähtökohdaksi painokkaampi kasvuyritysjatelu. Potentiaalinen seulominen sekä nykyisestä yrityskannasta että alueen ulkopuolelta tulevien yritysten sijoittumista edistämällä. Yritysten sijoittumisen ohjauspalveluissa ja SeutuYP-verkostossa hyödynnetään TE-toimiston asiantuntija-apua työvoiman hankintaan ja koulutukseen liittyvissä asioissa. Vahvistetaan yrittäjien kanssa tehtävää koulutusyhteistyötä.

Yritysten tarpeista lähtevä Yritysharava-kehitysmenetelmä otetaan kevään 2010 aikana käyttöön Kouvolan alueella. Yritysharava-haastattelut tehdään ulkopuolisen contact center -yrityksen toimesta n. 5500 yritykselle. Haastattelujen tulokset siirtyvät päivittäin Yritysharava-tietokantaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen käyttöön. Välillisinä käyttäjätahoina ovat kehittämissihtit, elinkeinotoimistot, koulutusorganisaatiot ja erilaiset kehittämissuunnitelmat.

TE-toimisto madaltaa uusien yritysten aloittamiskynnystä järjestämällä vuosittain yrittäjäkoulutusta ja myöntämällä käynnistysvaiheen ajaksi aloittaville yrittäjille starttirahaa. Verkostoyhteistyönä järjestetään yritystoiminnasta kiinnostuneille ja sen aloittamista suunnitteleville yrittäjyyden infoja. TE-toimisto ja Kouvola Innovation Oy toimivat kiinteässä yhteistyössä esimerkiksi aloittavien yrittäjien alkuvaiheen tukemisessa.

Taantuman aikana työnantajakäyntejä tulee lisätä ja tehdä aiempaa enemmän Seutu-YP-toimijoiden kanssa parhaan mahdollisen yrityspalvelun takaamiseksi. Näin voidaan tarjota yrityksille niiden tarvitsemia palvelukokonaisuuksia ja samalla sopia kehittämistyön työnjaosta. Kouvola Innovation Oy:llä on keskeinen rooli alueellisena palveluiden tuottajana mm. toimivien yritysten kehittämisessä.

Kaupungin tilaaja-tuottajamalliin liittyvän yrittäjyyden ja yrittäjäosaamisen varmistaminen. Kaupunkiorganisaation sisällä hyödynnetään ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien työssä oppimisyksöt, määrittämällä siihen liittyvät toimintaperiaatteet ja korvauskäytännöt.

3. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Työttömät työnhakijat ovat suurin työvoimapotentiaali, jonka nykyistä parempi työllistyminen on työvoiman saatavuusongelman ratkaisemisessa olennaista.

Elinkeinostrategian painopistealueet huomioidaan keskeisenä lähtökohtana työvoima-asioita koskevassa kehittämissuunnittelussa. Näille rakennetaan kehittämissuunnitelmaprosessi, jonka sisältöjä ovat tarve- ja tarjontaselvitykset, potentiaalisten työllistymiskohteiden selvittäminen ja valmiuksien kehittäminen koulutusten avulla.

Monimuotoisuus työelämässä tarkoittaa erilaisuuden kokemista voimavarana. Nuorilla ja ikään-tyneillä, vammaisilla sekä maahanmuuttajilla on tietotaidon lisäksi usein hyvä työkyky ja korkea työmotivaatio. Heidän ongelmanaan on vaikea pääsy työelämään. Asiakkaiden segmentoinnin, osaamisen tunnistamisen ja palvelun vahvan alun avulla nopeutetaan työllistymistä. Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen edellyttää suomen kielen koulutuksen tasovalikoiman monipuolistamista ja työvoimakoulutuksen lisäksi erilaisten koulutusvaihtoehtojen etsimistä mm. kansan- ja kansalaisopistojen sekä kolmannen sektorin kanssa.

Osaamisen kehittämisessä panostetaan erityisesti työelämälähtöiseen koulutukseen, koulutustarpeiden ennakointiin sekä yritysyhteistyöhön koulutuksen toteutuksessa. Aikuiskoulutuksen uusien mallien luominen tukee monitaitoisuuden (esim. paperiteollisuudessa) ja yritysokoisuuden entistä parempaa huomioimista. Työvoimakoulutuksen yhteishankintakoulutuksen osuutta kasvatetaan. Työelämälähtöinen työvoimakoulutus kohdennetaan siten, että se vastaa myös nuorten vastavalmistuneiden ja maahanmuuttajien tarpeisiin. Työttömillä työnhakijoilla on aikaisempaa paremmat yksilölliset mahdollisuudet opiskella työttömyysetuuttaan menettämättä vuoden 2010 alusta lukien. Tästä mahdollisuudesta informoidaan asiakkaita. Oppimisympäristöjen kehittäminen, laadun ja vetovoimaisuuden lisääminen vaatii panostusta.

Sähköisten palvelujen tunnetuksi tekeminen helpottaa mm. työpaikan vaihtoa suunnittelevien asiointia ja nopeuttaa uudelleen työllistymistä. Internetin kautta saa tietoja mm. avoimista työpaikoista ja koulutuksista, paikkavahti ja koulutusvahti tuovat tiedot sähköpostiin, osaamista voi markkinoida suoraan työnantajille CV-netissä ja työvoimakoulutukseen hakeutuminen hoituu vaivattomasti Internetin kautta. Virastoajan ulkopuolella tietoja työpaikoista ja koulutusmahdollisuuksista saa myös valtakunnallisista puhelinpalveluista: Työlinja ja Koulutuslinja.

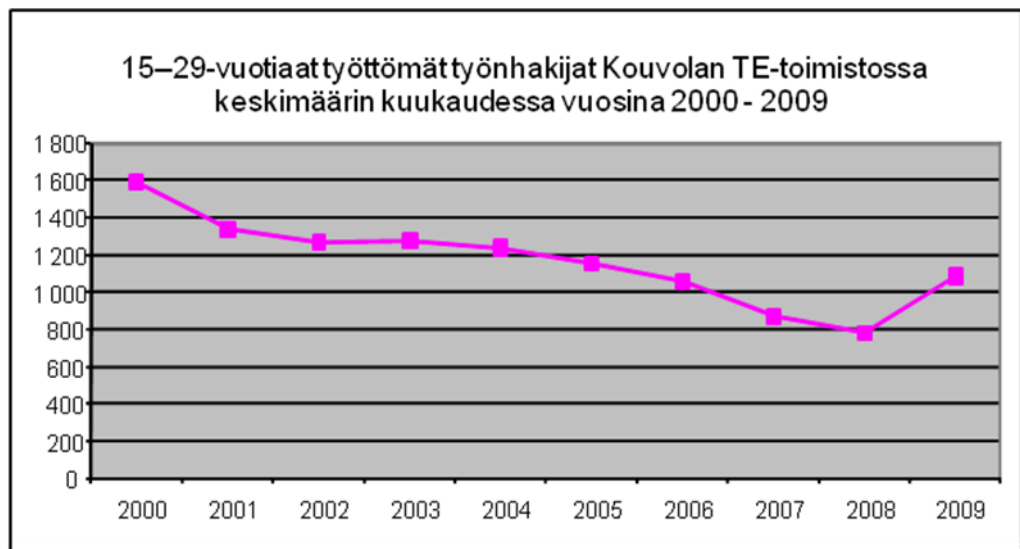
Verkostoyhteistyönä järjestetään erilaisia koulutustilaisuuksia ja rekrytointitapahtumia. Osaavan työvoiman saamiseksi hyödynnetään tarvittaessa Euroopan talousalueen työhallintojen yhteistä EURES-työnvälityspalvelua.

Palkatessaan muita vaikeammin työllistyvän työntekijän yritys voi saada TE-toimistolta **palkkatukea**. Oppisopimusta voidaan tukea oppisopimustoimiston myöntämällä koulutuskorvauksella ja TE-toimiston myöntämällä palkkatuella. **Vajaakuntoisten työllistymistä** voidaan tukea myöntämällä tarvittaessa työolosuhteiden järjestelytukea esteettömyyttä edistäviin muutostöihin, työvälineisiin tai toisen työntekijän antaman avun korvaamiseen. Työsuhteen solmimisen kynnystä voidaan madaltaa myös siten, että henkilö otetaan ennen työsuhteen solmimista tutustumaan työtehtäviin työharjoittelijana, työelämään valmentautujana tai työkokeilijana. Palkkatuella kaupungille ja kolmannelle sektorille työllistäminen on osa työllistymispolkua ja parantaa työllistyneen valmiuksia työllistyä myöhemmin avoimille työmarkkinoille.

4. Nuorten työllistymisen edistäminen

Kouvolan TE-toimistossa työttömänä työnhakijana oli 31.12.2009 yhteensä 1270 alle 30-vuotiasta nuorta (ml. litti), joista 790 oli alle 25-vuotiaita. Työttömistä nuorista työnhakijoista alle 20-vuotiaita oli 217. Vuoden 2008 lopussa alle 30-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 889.

Kouvolan TE-toimiston alueella nuorisotyöttömyyden (alle 30-vuotiaat) lasku oli 32 % vuodesta 2000 vuoteen 2009. Verrattaessa vuoden 2009 nuorten työttömien määrää edelliseen vuoteen kasvua oli 39 %.

Lähde: TEM, työväilytilasto TK4

Oppisopimuksen käytön lisäämiseksi käytetään rohkeampaa markkinointia ja palkkatuen määrää nostetaan. Lisäksi nuorille järjestetään TE-toimiston omana tuotantona ryhmäpalveluja, joissa annetaan työnhakuvalmennusta, valmennetaan työelämän pelisääntöihin ja tehdään oppisopimuksen todellinen sisältö tutuksi.

TE-toimistossa nuorille tarjotaan ennakkoluulottomasti uudentyyppisiä työllistymisvaihtoehtoja esim. vuokratyö ja contact center -toiminta. Yritystoiminnasta kiinnostuneita osaavia nuoria kannustetaan saamaan tuntumaa yrittäjänä toimimisesta esim. työosuuskuntaan liittymällä. Yritystoimintaan liittyvien suunnitelmien toteutumisen varmistamiseksi heitä ohjataan yrittäjyysinforoihin ja yrittäjäkoulutukseen. Yrityshautomotoiminnan yhteydessä huomioidaan koulutettujen nuorten muodostama potentiaali.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus rahoittaa vuoteen 2011 kestävästä ”Työtä ja tekijöitä” -hankkeen, jonka keskiöön on nostettu nuorten ja vastavalmistuneiden työllistymisen edistäminen sekä nuorten miesten syrjäytymisen ehkäiseminen. Vastavalmistuneiden sisään ajamiseksi työelämään jatketaan ”Mestari-kisälli” -ajatteluun perustuvaa koulutusta.

TE-toimiston sisällä lisätään moniammatillista yhteistyötä (ammatinvalintapsykologi, työvoima- neuvoja ja kuntoutusneuvoja). Moniammatillista erityispalvelua tarvitsevat nuoret ohjataan ajois-

sa työvoiman palvelukeskukseen. Prosesseja kehitetään siten, että palvelu on yksilöllisempää ja palvelukokonaisuuksien luomisessa hyödynnetään aikaisempaa enemmän myös ostopalveluja. Työhönvalmentajan palvelujen käyttöä tehostetaan.

Opetusministeriön, Kouvolan kaupungin, Kouvolan työ- ja elinkeinotoimiston sekä osittain pajojen omien tuotteiden ja palvelujen myynnillä rahoitetut OTE Nuorten työpajat: Spiraali, Sinko ja Tikki tukevat ja vahvistavat nuorten kokonaisvaltaista kasvua työssä oppimisen, koulutuksen ja valmennuksen keinoin.

Kouvolan YES-keskuksen toiminta pyritään vakiinnuttamaan. Keskus antaa oppilaitoksille palveluja, joiden tavoite on tukea yrittäjyyden kasvua ja lisätä alueen koulujen ja elinkeinoelämän vuorovaikutuksen dynaamisuutta. Kaupungin kesätyöpaikat ovat koululaisille ja nuorille tärkeä väylä saada työkokemusta varsinkin taantuman aikana, jolloin yritysten mahdollisuudet tarjota kesätyöpaikkoja ovat vähäisemmät. Kaupungin tarjoama maksuton Kimppakyyti Internet-palvelu voi osaltaan helpottaa työssäkäyntiä silloin kun joukkoliikenteen reitit ja aikataulut eivät ole kohdallaan.

Oppivelvollisuusiän ylittäneillä maahanmuuttajanuorilla on 25.1.2010 alkaen ollut mahdollisuus suorittaa iltalukiossa peruskouluopinnot. Tätä työvoimapoliittiseen koulutukseen rinnastettavaa koulutusta tulee järjestää tarpeen mukaan myös tulevana vuosina.

Vaikka taantuman aikana on tavanomaista vähemmän työpaikkoja tarjolla, on eri toimijoilla käytävissään monia muita nuorten työllistymistä edistäviä vaihtoehtoja. Siksi nuorten parissa työskentelevät kokoontuvat verkostopalaveriin vähintään kaksi kertaa vuodessa sopiaukseen konkreettisista toimenpiteistä, joilla yhteisesti tuetaan esim. opintonsa päättäneiden nuorten siirtymistä työelämään.

5. Rakenteellisen työttömyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisy

Heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla olevien työllistymisen edistäminen edellyttää kiinteää verkostomaista, vastavuoroista työskentelytapaa, jotta pystytään nykyisessä taantumassa varmistamaan syrjäytymistä ehkäisevien palvelujen kattavuus ja toimivuus.

VAIKEASTI TYÖMARKKINOILLE SIOJITTUVAT joulukuun lopussa 2009		
Pitkäaikaistyöttömät	Yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleet	1054
Rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät	16 kk:n aikana yht. 12 kk työttömänä, muu kuin em.	607
Toimenpiteiltä työttömäksi jääneet	Ollut viimeisen 12 kk:n aikana työvoimapolitiisessa toimenpiteessä, ei työllistynyt 3 kk:n kuluttua, ei pitkäaikaistyötön, ei rinnasteinen pitkäaikaistyötön	618
Toimenpiteeltä toimenpiteelle sijoittuneet	Aktiivitoimenpiteessä, edell. ja nykyisen aktiivitoimenpiteen alkamisen välillä väh. 3 kk, ollut viim. 16 kk:n aikana yht. 12 kk työttömänä tai em. aktiivitoimenpiteessä	146
YHTEENSÄ		2425

Lähde: TEM, työnvälitystilasto KK57

Taantumasta huolimatta v. 2010 tavoitteena on, että TE-toimistossa asiakkaana olevien vaikeasti työmarkkinoille sijoittuvien määrä ei ylitä 2530. Tämä rakenteellisen työttömyyden alentamistavoite peräänkuuluttaa alueen hyviä työkäytäntöjä, mm. TE-toimiston osaamista, kykyä arvioida oikein työttömien palvelutarpeet ja käyttää tehokkaasti työ-voimapolitiikan välineitä ja perusturvapalveluita edistämään avoimille työmarkkinoille siirtymistä.

Rakenteellinen työttömyys on yksi työ- ja elinkeinohallinnon toimintaa jäsentävä indikaattori ja sen alentaminen on myös työvoimavarojen riittävyttä ajatellen työvoimapolitiikan keskeinen tehtävä.

Toimialarakenteen muutosten ennakointi ja tästä johdettavat toimenpiteet (mm. alueellisten osaamistarpeiden muutosten huomiointi ja uusien työllistymisen mahdollisuuksien edistäminen) pitkäjänteisen toimintapolitiikan perustaksi.

Yritykset ja kouluttajat ovat ratkaisevassa asemassa rakenteellisen työttömyyden ennalta ehkäisemisessä. Taantumana aikana kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että työvoiman vähäisestä kysynnästä aiheutuvaa työttömyysaikaa käytetään kouluttautumiseen, jotta työllistymisen mahdollistava osaaminen vastaa tulevaisuuden työmarkkinoiden tarpeita.

Rakenteellisen työttömyyden vähentäminen edellyttää kiinteää yhteistyötä kaupungin, TE-toimiston, työvoiman palvelukeskuksen, Parik-säätiön ja lukuisten yhdistysten sekä projektitoimijoiden kanssa. Kaikilla on yhteisenä tavoitteena työllistää myös työmarkkinoilla heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja lisätä siten heidän valmiuksiaan sijoittua työhön avoimelle sektorille.

Työvoiman palvelukeskus on osana palveluverkkoa merkittävässä roolissa tuottamassa räätälöityjä, kohdennettuja moniammatillisia asiantuntijapalveluita. Työvoiman palvelukeskuksen palveluja kohdennetaan asiakkaiden tarpeiden mukaan, mutta ensisijaisesti niihin työelämään kuntoutuviin asiakkaisiin, jotka niistä hyötyvät.

Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen lisäämisellä ja kuntouttavan työtoiminnan palvelukokonaisuuksien laadun parantamisella tehostetaan työelämään pääsyä ja vähennetään syrjäytymistä.

Liite: Välittömät toimenpiteet 2010

PAINOPISTEALUE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO
Uusien työpaikkojen luomisen tukeminen	Selvitys elinkeinostrategian painopistealueiden työvoimatarpeista ja työllistämisedellytyksistä	KINNO, TE-toimisto
	Yritysharava-kehitysmenetelmän 1. toteutuskierros, seuranta ja jatkotoimenpiteiden käynnistäminen	ELY-keskus, TE-toimisto, Seutu-YP
	Amm. oppilaitosten työssäoppijoiden tehostettu käyttö kaupunkiorganisaatiossa; toimintaperiaatteet/korvauskäytännöt	Kaupungin henkilöstöyksikkö
Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen	Yhteishankintakoulutuksen tehostaminen ja houkuttelevuuden lisääminen (esim. liiketoiminta-kehittämistä samaan ”pakettiin”, tuetun osuuden kasvattaminen eri lähteistä yms.)	TE-toimisto, koulutus- ja konsulttiorganisaatiot
	Monimuotoisuushanke uusien työntekijäryhmien valmentamiseksi työmarkkinoille	Parik-säätiö
	Selvitetään alueellisen ammatillisen koulutuksen ennakkoinnin asiantuntijatiimin kokoamisen tarve (elinkeinotoimi, sivistystoimi, TE-toimisto, ELY, KINNO, KSAO, KVLAKK)	kaupunki, TE-toimisto, ELY
Nuorten työllistymisen edistäminen	Oppisopimusten tehomarkkinointi ja palkkatukiosuuden lisääminen	TE-toimisto, oppisopimus-toimisto
	”Mestarit ja kisällit” -kokeiluhanke käyntiin	TE-toimisto, KSAO
	Kaupungin oman työpajatoiminnan tehostaminen ja ammatillisen koulutuksen kytkeminen osaksi työpajatoimintaa	kaupunki, TE-toimisto
Rakenteellisen työttömyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisy	Laaja-alaisen ennakointijärjestelmän ja -menettelyjen kehittäminen	ELY-keskus, kaupunki, Kymenlaakson liitto
	Muunto-/täydennyskoulutuspaketit ”uusien toimialojen” tarpeisiin (esim. bioenergia ja puuraaka-aineiden käs., luonto- ja vapaa-aikapalvelut, maaseudun palvelut)	ELY-keskus, TE-toimisto, Kvlakk, KSAO
	Kolmannen sektorin työllistämisen seuranta, arviointi ja suunnittelu yhteistyö	TE-toimisto, työvoiman palvelukeskus
	Kaupungin 1 miljoonan euron lisäresursointi palkkatuetuun työllistämiseen	kaupunki